

Multiculti gaat de verkiezingen verliezen

Posted on 23 oktober 2025 by Syp Wynia

Op de late avond van de eerste herfstdag van 2018 speelde zich in de Tweede Kamer een opmerkelijke, zij het weinig opgemerkte krachtmeting af. Het toenmalige DENK-Kamerlid Selcuk Öztürk vroeg hoofdelijke stemming over een motie die zijn partijgenoot Tunahan Kuzu even eerder had ingediend. 'Om te kijken wie er aan onze kant staat,' aldus Öztürk.

De motie van Kuzu verlangde van de Kamerleden dat ze zich uitspraken over 'de multiculturele samenleving'. 'De Kamer, gehoord de beraadslaging, van mening dat gelijkwaardigheid, verbinding, diversiteit en inclusiviteit belangrijke normen en waarden zijn, spreekt zich uit voor de inclusieve multiculturele samenleving.'

Dat was niet zomaar wat, want 'de multiculturele samenleving' is een even verwarrend als omstreden concept. Eind jaren '90 werd de politicus Hans Janmaat nog door de Zwolse rechter veroordeeld wegens rassendiscriminatie (vier weken cel, waarvan twee voorwaardelijk, in hoger beroep 7.500 gulden boete en twee weken cel, alleen voorwaardelijk). En dat alleen omdat Janmaat beweerde dat hij de

multiculturele samenleving wilde 'afschaffen' als dat binnen zijn vermogen lag. Opmerkelijk: ten tijde van het hoger beroep van Janmaat wezen vooraanstaande politici van andere partijen in zowel binnen- als buitenland het streven naar de multiculturele samenleving al af. CDA'er Jan Peter Balkenende – nadien acht jaar premier – was een van hen.

Diepe kloof

De stemming over de multiculturele samenleving na Prinsjesdag 2018 werd voor DENK zowel een nederlaag als een overwinning. Hun motie haalde het weliswaar niet – 69 Kamerleden stemden voor, 79 tegen – maar de groep medestanders was aanzienlijk. Onder leiding van DENK was een diepe kloof in de Tweede Kamer zichtbaar geworden, uitgerekend op een terrein dat Nederland ook toen al geruime tijd verdeeld hield.

De motie-Kuzu maakte duidelijk waar de streep tussen links en rechts moet worden getrokken als het gaat om de multiculturele samenleving. Dan blijkt D66 tot het linkerblok – de aanhangers – te behoren, samen met GroenLinks-PvdA, SP, Partij voor de Dieren en DENK. Terwijl de ChristenUnie, die vaak warme christelijke woorden voor de multicultuur had, afgaand op de stemming van 2018 toch kiest voor het rechterblok dat zich niet voor de multiculturele samenleving uitsprak: VVD, PVV, CDA, SGP en Forum voor Democratie, inmiddels aan te vullen met BBB en JA21.

Als het gaat om het aanhangen van het concept van de multiculturele samenleving neemt Frans Timmermans, lijsttrekker van GroenLinks/PvdA een bijzondere positie in.

Als Europees commissaris eiste Timmermans immers van Oost-Europese landen dat ze Afrikanen en Aziaten opnemen, zodat ze zo eindelijk ook eens onomkeerbaar multicultureel worden. 'De toekomst van de wereld is diversiteit. (...) Laten we diversiteit omarmen.' Hij legde zo dus een direct verband tussen asielmigratie en de multiculturele samenleving.

Timmermans zag als Brusselse topfunctionaris asielmigratie al als een handig instrument om EU-landen 'diverser' te maken – hetgeen een bijzonder licht werpt op alles wat hij zegt als lijsttrekker van GroenLinks-PvdA. Timmermans wil kennelijk niet minder asielzoekers, maar meer. Ze zijn immers gewenst om de door

Timmermans als broodnodig ervaren 'diverse' samenleving te bereiken.

Ook in ruimere zin kan de houding van politieke partijen over asiel in verband worden gebracht met hoe die politieke partijen de multiculturele samenleving (met 'diversiteit' en 'inclusiviteit' – soms ook wel 'woke' genoemd) wensen te zien. De 'multiculturelen' zien de asielcrisis als een 'opvangcrisis' en niet als een instroomcrisis. Als ze al beweren minder asielzoekers te willen (zoals sinds kort D66) blijkt dat bij nader inzien nogal halfhartig.

Geslonken aanhang

Opmerkelijk is wel, dat de aanhang van de partijen die blijkens de stemming van 2018 voorstander van de multiculturele samenleving waren, sindsdien aanzienlijk is geslonken. Daartoe vergelijken we de hoofdelijke stemming over de motie van DENK uit 2018 met de Peilingwijzer van 16 oktober 2025.

Wat blijkt? In 2018 was nog bijna de helft (47 procent) van de Tweede Kamerleden voorstander van de multiculturele samenleving. Inmiddels zou dat percentage, afgaand op de recente Peilingwijzer, gezakt zijn naar 36 procent en de partijen die er niet voor zijn in percentage naar 64 procent zijn gegroeid (met een afrondingsonzekerheid over de positie van 50PLUS).

Grof gesteld: stemde in 2018 nog bijna de helft van de Tweede Kamer voor de multiculturele samenleving, inmiddels zou bijna twee derde van de Kamer blijkens de Peilingwijzer tegen die multiculturele samenleving zijn (of in ieder geval niet voor).

Risico van stemmenverlies

Waar begrippen als 'inclusiviteit', 'diversiteit' en woke – zoals het voortrekken van allochtonen – bij veel overheden en instanties nog steeds gangbare doelstellingen zijn, is de afkeer van deze begrippen uit de multiculturele begrippendoos alleen maar gegroeid, zo zou uit de keuze van de aanstaande kiesgerechtigden kunnen worden afgeleid.

Dat sluit overigens aan op ervaringen van bedrijven en culturele instellingen: wie prat gaat op woke, verliest dikwijls omzet en klanten en kan ook problemen krijgen met het aantrekken van personeel (omdat 'divers' personeelsbeleid heel wat

minder 'inclusief' uitpakt dan gehoopt). In de Verenigde Staten heet dat al jaren 'Go Woke, Go Broke'. Het aanhangen van multiculti en aanverwanten leidt kennelijk niet alleen tot het risico van verlies van klanten en omzet, maar brengt voor politici ook het risico van stemmenverlies met zich mee.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u mee?](#) Hartelijk dank!